2023
onze koers
2026

Stichting Welzijn Bergen

Inhoud

Inleiding	3
Wie zijn wij	4
Missie en Visie	5
Kernwaarden	6
Onze vier thema's	8
Onze Diensten	10
8 aandachtsgebieden voor de komende jaren	
1. Aanbod van diensten voortdurend monitoren en bijstellen	11
2. Anders kijken naar de inzet van vrijwilligers	13
3. Keuzes voor diensten zijn een afgeleide van gebiedsvisie en gebiedsplannen	14
4. We kennen onze partners en zijn daardoor in staat om keuzes te maken	15
5. Jongerenwerk en vroeg signalering	16
6. Samenwerking in de BUCH-gemeenten	17
7. Mantelzorgers	18
8. Visie op huisvesting	19
Quotes van medewerkers	achterpagina

colofon:
tekst: Andrea Landman, vormgeving: Heleen Versteeg, met dank aan Hans Brouwers voor het beschikbaar stellen van zijn foto's, oplage: 100 exemplaren, online in te zien op www.welzijnbergen.nl

Inleiding

Voor je ligt het meerjaren beleidsplan van Stichting Welzijn Bergen 2023-2026. Onze koers.
Dit plan geeft richting aan de dienstverlening van Welzijn Bergen in de komende jaren, maar is geschreven met de kennis van nu.

Op het moment dat dit plan is geschreven, hadden we te maken met sterk stijgende energieprijzen, een hoge inflatie, met armoede tot gevolg. Daarnaast vangt de gemeente Bergen een grote groep vluchteling op en ook de groep statushouders groeit.

Hiermee is en blijft dit plan dynamisch en zal mogelijk tussentijds moeten worden bijgesteld. Met name de keuzes voor het beleid van gemeente en de ontwikkelingen in de maatschappij bepalen de richting die Welzijn Bergen zal gaan.
Om deze reden blijft de gemeente nauw betrokken bij de doelstellingen van dit meerjarenplan. Welzijn Bergen zal van tijd tot tijd de gemeente rapporteren over de voortgang van de gestelde doelen. Uiteraard worden de verschillende belanghebbenden geïnformeerd over het ontstaan van deze koers en denken zij de komende jaren mee in de ontwikkelingen die Welzijn Bergen wil inzetten.

Dit plan is bedoeld voor alle medewerkers van Welzijn Bergen. Vanuit de verschillende kernen zijn zij de mensen die het werk moeten gaan doen in samenwerking met de vrijwilligers. Zij zullen ook aangeven waar er eventueel bijgestuurd moet worden, als de praktijk daar om vraagt. Daarnaast is het bedoeld voor iedereen die interesse heeft, al dan niet beroepsmatig, in het werk van Welzijn Bergen.

Om tot dit plan te komen hebben er meerdere locatiebezoeken plaatsgevonden; o.a. bij Vitis Welzijn, Welzijn Leerdam en WIJ in Breda. De omgeving is verkend, er hebben gesprekken plaatsgevonden met medewerkers van de gemeente en collega's binnen de BUCH. Vervolgens is alle opgehaalde informatie verzameld en is er intern verder gebouwd met het bestuur en de medewerkers van Welzijn Bergen.

Niets is in beton gegoten, dus gaandeweg de uitvoering leren we, ervaren we en stellen we bij. Het evalueren en bijstellen zijn in deze manier van werken net zo belangrijk als de uitvoering zelf.

Welzijn Bergen rekent op een toekomst vol mooie kansen.
We nodigen je uit mee te lezen en de komende jaren met elkaar een bijdrage te leveren aan een toekomstbestendige dienstverlening die aansluit bij de behoefte van de inwoners van de gemeente Bergen en die een interessante en uitdagende werkplek biedt voor alle medewerkers van Welzijn Bergen!

mede namens het bestuur van Welzijn Bergen,

Andrea Landman
directeur

Vrijwillig als het kan, professioneel als het moet

Wie zijn wij

Elke levensfase brengt nieuwe omstandigheden en situaties met zich mee en niet iedereen kan daar even makkelijk mee omgaan. Ons doel is mensen die daar kwetsbaar in zijn en wel wat hulp kunnen gebruiken te steunen om de regie in eigen hand te nemen. In die zin stimuleren we mensen in alle levensfasen, jong en oud, met het aanbieden van activiteiten: in groepsverband maar we doen dat ook op individueel niveau.

De contacten worden geïnitieerd en uitgevoerd door een team van professionals, samen met zo'n 420 vrijwilligers.
Omdat onze vrijwilligers afkomstig zijn uit alle kernen van de gemeente Bergen hebben we met elkaar goed zicht op de ontwikkelingen en wat er speelt in de wijken en buurten.

Daarbij werken we vanuit tien laagdrempelige locaties in Bergen, Egmond, Schoorl en Uitgeest, die allemaal een eigen beheerder hebben.

Welzijn Bergen werkt hierbij samen met veel lokale en regionale partners.

Om de 'eigen kracht' van inwoners te bevorderen hanteert Welzijn Bergen een 'ijzeren reeks':

ontmoeten leidt tot kennen;
kennen leidt tot vertrouwen;
vertrouwen leidt tot samenwerken.

Missie en Visie

Missie

Wij zetten ons in voor een vitale samenleving. Wij zijn er voor inwoners die een steuntje in de rug nodig hebben. We inspireren mensen om verantwoordelijkheid te nemen, elkaar te ontmoeten en zich voor elkaar in te zetten.

Visie

We inspireren mensen om verantwoordelijkheden te nemen, elkaar te ontmoeten en zich voor elkaar in te zetten met het doel de sociale vitaliteit in buurten en wijken te vergroten en zelfredzaamheid te bevorderen. Wonen in een gezonde en sociaal vitale omgeving kan het ontstaan van problemen op een later moment voorkomen. Wij zijn aanwezig in de buurten met onze accommodaties en professionals en werken samen met vrijwilligers. Uitgangspunt voor onze inzet is: een vrijwilliger als het kan, een professional als het moet. Wij coachen vrijwilligers bij hun inzet. Samen bouwen wij dagelijks aan een actueel beeld met betrekking tot de zichtbare en onzichtbare vraag van bewoners. De wijk en het woon- en leefgebied van de inwoners zijn ons uitgangspunt. We werken vraaggericht en samen met betrokkenen aan maatwerkoplossingen.

Onze kernwaarden

Dichtbij

Verbindend

Ondernemend

Deskundig

Betrouwbaar

Samenwerkend

Korte toelichting per kernwaarde

Dichtbij: ons aanbod vindt in de meest letterlijke zin dichtbij de mensen de mensen plaats. We hebben in alle kernen steunpunten, jongerencentra en een activiteiten aanbod.
Onze locaties in de verschillende kernen fungeren als satellieten van waaruit we de mensen opzoeken en mensen ons kunnen vinden.

Verbindend: onze activiteiten zijn vooral gericht op verbinden. Dit kan zijn mensen aan elkaar verbinden, vrijwilligers verbinden aan vragen van inwoners, mensen en organisaties aan elkaar verbinden en ga zo maar door. Dit betekent dat we niet op alle vragen die aan ons gesteld worden we een antwoord hebben met daarbij een passend aanbod.
Is een aanbod er nog niet dan faciliteren we daarin, maar het mooiste resultaat blijft toch als het aanbod daarna weer overgenomen kan worden door de mensen zelf.

Ondernemend: we hebben een sterk signalerende functie. Onze medewerkers signaleren, maar volgen signalen ook op in aanbod en actie.
Dit vraagt ondernemend denken en handelen. Kijken naar kansen en mogelijkheden.

Deskundig: wij werken met MBO en HBO opgeleide medewerkers en met vrijwilligers. Onze vrijwilligers krijgen de mogelijkheid om gebruik te maken van scholing en intervisie en krijgen de ruimte en de kans om te groeien en zich te ontwikkelingen in hun rol. Dit geldt uiteraard ook voor onze medewerkers.

Betrouwbaar: wij zeggen wat we doen en we doen wat zeggen. En lukt dat een keer toch niet, dan lossen we de situatie professioneel op.
Hiervoor hebben we duidelijke richtlijnen en afspraken opgenomen in onder andere onze klachtenprocedure.

Samenwerken: naast verbinden werken we samen. “Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder”. Het is een cliché, maar voor ons is het waar!

Welzijn Bergen doet heel veel en zegt niet snel “nee”

Onze 4 thema’s

Toch is er wel degelijk focus en kunnen onze activiteiten eigenlijk worden samengevat in vier thema’s, waar Welzijn Bergen een toegevoegde waarde heeft;

• **zelfredzaamheid:** zelfstandig wonen en leven, terwijl er (risico’s op) beperkingen zijn op het gebied van gezondheid en mobiliteit (psychische problemen, verward gedrag, fysieke beperkingen) of op het gebied van de eigen (financiële) administratie (armoede: financiële problemen/financiële competenties, ingewikkelde samenleving: analfabeten en digibeten, ingewikkelde formulieren, digitalisering);

• **eenzaamheid:** gebrek aan ontmoeting , zingeving, sociaal netwerk, relaties. Creëren van ontmoetingsmogelijkheden, maar ook het leren omgaan met risicovolle situaties, zoals echtscheiding, rouw, relatie met gezondheid. Vrijwilligerswerk is van belang voor de ander maar ook voor betrokkenen zelf; het biedt zingeving en maakt dat je je nuttig voelt;

• **meedoen:** inwoners die niet vanzelf de aansluiting maken met de samenleving, daartoe stimuleren, de weg wijzen en ondersteunen bij integratie en participatie;

• **ontwikkeling:** Jongeren die een steuntje in de rug nodig hebben ondersteunen en begeleiden op een laagdrempelige manier in onze jongerencentra, op straat en op scholen. Binnen de BUCH gemeenten is op dit moment het preventieve jeugdbeleid in ontwikkeling. Dit beleid geeft kaders aan de inzet voor ondersteuning aan Jeugd en Jongeren. Dit preventieve beleidskader wordt, zodra het definitief is, meegenomen in ons aanbod voor jeugd en jongeren.

De thema's vertaald naar diensten

Welzijnswerk

Jongerenwerk

Mantelzorgondersteuning

Talentontwikkeling

Welzijnscoach

Statushouders

Sport en Bewegen

PlusBus

Repaircafé

Schakels magazine

WonenPlus

Steunpunt Eenzaamheid

Huiskamers

Samen Eten

Hof van Heden

8 aandachtsgebieden voor de komende jaren

Aanbod van diensten voortdurend bekijken en bijstellen

Welzijn Bergen biedt diensten en activiteiten aan die op dat moment gevraagd worden door de inwoners van de gemeente.
Een deel van dit aanbod is vast, een ander deel is flexibel en tijdelijk, zoals tijdens de coronapandemie. Daarnaast lopen er projecten, vaak in samenwerking met andere partijen. Dit aanbod wordt bepaald door bijvoorbeeld de vergrijzing en een toenemend aantal nieuwkomers. Maar ook door maatschappelijke ontwikkelingen, zoals armoede en corona, en door heel specifieke vragen die per gebied kunnen verschillen.
We realiseren ons meer dan ooit tevoren dat voor een groeiende groep mensen zaken als financiele zekerheid en een vanzelfsprekende gezondheid opeens veel minder zeker voelen. Dit zorgt voor een gevoel van onrust en onveiligheid.
Meer dan ooit is de wereld om ons heen in beweging. We merkten dit tijdens en na de coronapandemie aan een veranderde vraag aan ondersteuning door inwoners. We zien op dit moment een steeds groter wordende groep mensen die op of rond de armoedegrens leeft. De dubbele vergrijzing in de gemeente is een andere belangrijke factor; de groep ouderen wordt groter en wordt ook steeds ouder.
Voor onze organisatie betekent dit dat we voortdurend moeten bekijken wat de vraag is die direct of indirect aan ons gesteld wordt: welke ontwikkelingen zien we, waar zijn ketenpartners goed in, hoe verbinden we vragen en bestaand aanbod zo goed mogelijk aan elkaar en op welke vragen is er nog geen aanbod.
We werken toe naar een aanbod van diensten en activiteiten dat voldoende stabiel is en houvast geeft, maar tegelijkertijd meebeweegt en ruimte geeft voor acute of veranderende vragen.

1

Anders kijken naar de inzet van vrijwilligers

Welzijn Bergen is voor het overgrote deel afhankelijk van de ondersteuning door vrijwilligers. Die vrijwillige inzet voor en door inwoners willen we behouden.
Op dit moment zijn er ongeveer 420 vrijwilligers verbonden aan Welzijn Bergen. Zij zetten zich in op uiteenlopende gebieden. Van chauffeurs en gastvrouwen op de PlusBus tot begeleiders van het zomerkamp voor de jeugd. Van baliemedewerkers tot ondersteuners bij WonenPlus en maatjes op allerlei gebied.
Bergen is een van de sterkst vergrijzende gemeenten van Nederland en dat zien wij als organisatie ook terug in ons vrijwilligersbestand. We hebben veel vrijwilligers op leeftijd die nog steeds een fantastische bijdrage leveren, maar hoe lang kunnen zij dat nog volhouden? En wat gebeurt er als deze grote groep wegvalt?
Voor ons als organisatie ligt er een taak om vrijwilligers te blijven enthousiasmeren om inwoners zo laagdrempelig mogelijk te ondersteunen en activiteiten mogelijk te blijven maken. Doordat de inwoners in de gemeente steeds ouder worden vraagt dat een andere manier van kijken en werken van ons als organisatie.
We zetten nu nog redelijk traditioneel vrijwilligers in op verschillende taken. Bijvoorbeeld op vaste werkzaamheden op vaste momenten in de week. In de nabije toekomst zullen we hier anders, flexibeler, mee om moeten gaan. We zullen moeten proberen om andere groepen inwoners enthousiast te krijgen voor vrijwilligerswerk, door een andere vraag neer te leggen.
Wat wil een vrijwilliger, wat past bij iemand die nog volop in het werkzame leven staat, hoe stellen we vrijwilligers in staat om de balans van vrijwilligerswerk en hun, verder vaak drukke, levens goed te houden? Kunnen we ook gebruik maken van ervaringsdeskundigen? Allemaal vragen die we nog meer dan we nu al doen aan elkaar en de (potentiële) vrijwilligers moeten stellen om mee te kunnen bewegen met de vraag en het aanbod.

Keuzes voor diensten zijn een afgeleide van gebiedsvisie en gebiedsplannen

In punt 1 staat dat we het als taak voor onszelf zien om ons aanbod van diensten voortdurend te bekijken en bij te stellen. Daarnaast zien we het als taak om onze dienstverlening te richten op specifieke wijken en gebieden.

De Sociaal Teams, waar Welzijn Bergen deel van uitmaakt, zijn bezig met het opstellen van gebiedsplannen. Deze plannen worden opgesteld met behulp van cijfermateriaal van onder andere het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en de gemeente Bergen. Verder wordt er gekeken naar de sociale basis zoals die bekend is in de gebieden en de verzamelde informatie over de gebieden in samenwerking met direct betrokkenen.

Welzijnsorganisaties werken dicht bij de mensen. Dit is voor Welzijn Bergen niet anders. Onze medewerkers en vrijwilligers kennen de wijken, partners, sleutelfiguren en inwoners.
De werkwijze waarin partners dichtbij elkaar en direct in de wijk betrokken zijn vanuit één gebiedsplan versterkt de werkwijze zoals we die kennen in onze organisatie. Vanuit Welzijn Bergen zijn we heel direct in de gebieden aanwezig. Door het kijken door dezelfde bril als onze partners, te weten het gebiedsplan en met een grotere groep betrokkenen gaan we elkaar nog beter verstaan. Dit zal zich vertalen in een beter passend aanbod.

We kennen onze partners en zijn daardoor in staat om keuzes te maken

Het is een veel gebruikte uitspraak en daarmee niet origineel, maar wel heel erg waar:
"Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder".

De wereld waarin we leven staat op vele gebieden onder de druk. De arbeidsmarkt is volledig uit balans. Datzelfde geldt voor de woningmarkt. We hebben te maken met een ongekende inflatie met alle gevolgen van dien. Mensen staan onder druk door de gevolgen van crises die elkaar in rap tempo opvolgen.
Als organisatie kunnen we niet alles en dat moeten we ook niet willen. Maar als organisatie moeten we wel zoveel mogelijk weten. We moeten weten wie onze partners zijn, wat zij doen en waar zij goed in zijn en waar zij zich bevinden.
Ketenpartners zijn zorgaanbieders, de bibliotheek, Holland Sport, gemeentes, scholen, buurthuizen, de politie en alle andere maatschappelijke partners die bijdragen aan het welzijn en welbevinden van onze inwoners. Welzijn Bergen heeft een belangrijke taak in preventie. We zijn in staat om signalen op te pakken en te vertalen naar een aanbod dat gericht is op het voorkomen van problemen of het verergeren van problemen. Om de juiste keuzes te kunnen maken, op het gebied van preventie en laagdrempelige ondersteuning, moeten we niet alles zelf willen doen. We moeten in staat zijn keuzes te maken in ons aanbod zonder dat we daarmee de inwoner laten zwemmen. Dit kan alleen in samenwerking en afstemming met partners.

Jongerenwerk en vroegsignalering

Welzijn Bergen biedt jongerenwerk voor jeugdigen en jongeren in de gemeente en werkt hierin al geruime tijd nauw samen met de andere jongerenwerk organisaties in de BUCH.

Er heeft in de afgelopen jaren een verschuiving plaats gevonden in het jongerenwerk. Het jongerenwerk richtte zich voorheen, veel meer dan nu, op activiteiten, kinderwerk en sport. Versneld door de transitie in de Jeugdwet heeft het jongerenwerk zich ontwikkeld naar het begeleiden van jongeren die zich op het grensvlak van de jeugdhulpverlening bevinden. We zien veel jongeren die dreigen uit te vallen op school, zichzelf in de problemen brengen door gebruik van alcohol en drugs, de criminaliteit daaromheen en jongeren die uit probleemgezinnen komen.

Voor deze groepen verrichten we goed werk door op straat en in de jongerencentra beschikbaar te zijn en door middel van coaching en begeleiding met de jongere en zijn beïnvloeders zoals vrienden, ouders en school op te trekken. We zien dat veiligheid hierin een belangrijk uitgangspunt is.

Door deze ontwikkeling is het jongerenwerk minder zichtbaar geworden voor andere groepen. Jongeren die een steuntje in de rug kunnen gebruiken omdat ze eenzaam zijn, rondlopen met levensvragen, zich psychisch kwetsbaar voelen of jongeren die gewoon vragen hebben die horen bij opgroeien, rondom seksualiteit bijvoorbeeld. Zij kunnen minder makkelijk bij de jongerenwerker terecht. We zien we hier wel een grote vraag. Deze vraag wordt niet alleen door ons gezien, maar ook door scholen, de gemeente en andere betrokkenen.

Het is dan ook mooi om te zien dat vroeg signalering en ‘een goede start kunnen maken’ belangrijke elementen in het beleidskader sociaal domein zijn.

Van de jongerenwerkers zal dit een bredere aanpak vragen. Zij zullen eerder in contact komen met jongeren in samenwerking met (basis)scholen. Ook zal er van hen een andere manier van werken gevraagd worden wanneer we op meer gebieden vanuit vroegsignalering en preventie met elkaar samenwerken.
Een belangrijk aandachtspunt bij deze ontwikkeling is het vasthouden waar we nu goed in zijn. De groep die we nu bereiken laten we niet los. Voor deze groep en de omgeving hebben we veel bereikt op het gebied van veiligheid en leefbaarheid en het terugdringen van overlast, maar we zien ook de behoefte binnen de andere groepen en zullen zoeken naar aansluiting.

Samenwerking in de BUCH-gemeenten

Welzijn Bergen is een relatief kleine organisatie met ongeveer 20 medewerkers (12 FTE) en 420 vrijwilligers. Dit heeft grote voordelen. We zijn wendbaar en flexibel en kennen korte lijnen. Onze medewerkers kennen elkaar en elkaars gebieden en zijn goed op elkaar ingespeeld. Vanwege het sterk lokale karakter zijn we bekend in en bekend met de wijken in de gemeente.

Toch zijn er ook nadelen aan de kleine omvang van de organisatie. Deze nadelen zijn niet zo zeer in de uitvoering te vinden als wel in de organisatorische kant. We zijn kwetsbaar op het gebied van specialistische kennis. We hebben bijvoorbeeld 8 uur per week een communicatie medewerker, een aantal uur per week een administratief medewerker. Daarmee zijn we geen aantrekkelijke werkgever. Bovendien zijn we kwetsbaar op het gebied van continuïteit en borging. Zodra een specialistische functie wegvalt is de kennis niet geborgd omdat deze belegd is bij 1 persoon.

Ook zien we dat we relatief hoge kosten maken op het gebied van inkoop, systemen, kennis bevordering enzovoort. Om deze redenen onderzoekt Welzijn Bergen samen met de BUCH-partners, het Trefpunt Heiloo en Welzijn Castricum, de mogelijkheden tot intensievere samenwerking om kwetsbaarheden te verminderen door functie kennis te delen, efficiency op het gebied van inkoop te bereiken en kwaliteit te vergroten door uit te wisselen. In het jongerenwerk is dit relatief organisch ontstaan en zien we een grote meerwaarde. Dit willen we verder uitbreiden naar de rest van de organisatie.

6

De belasting op mantelzorgers neemt toe

De druk op mantelzorgers zal de komende jaren toenemen. Dit heeft een aantal oorzaken; We worden met elkaar steeds ouder, maar de overheid maakt ook andere keuzes ten aanzien van ouderen. Zo zullen mensen steeds langer thuis blijven wonen en wordt de nadruk op een participatie-samenleving steeds groter. Er wordt van mensen verwacht dat ze meer en langer naar elkaar omkijken en de inzet van georganiseerde zorg neemt af. Mensen komen in mindere mate of later in aanmerking voor zorg in een zorg-omgeving. Dit vraagt nu al veel van mantelzorgers en zal nog meer van hen vragen in de toekomst.
In de ondersteuning van mantelzorgers voorziet Welzijn Bergen op dit moment al op een aantal gebieden. De vraag is of dat genoeg is in de ontwikkeling waar we inzitten. We zullen ons samen met mantelzorgers moeten verdiepen in de gewenste ondersteuning en voorlichting en meegroeien met de behoefte.

Naast de ondersteuning van mantelzorgers die zal veranderen zien we dat veel van onze vrijwilligers tevens mantelzorger zijn. Welke belasting legt dit op hen en hoe houden we de combinatie van vrijwilligerswerk en mantelzorg mogelijk. Dit zal in het 'anders kijken' naar de inzet van vrijwilligers meegenomen worden.

7

Visie op huisvesting

Alle eerdergenoemde aandachtspunten vragen een visie op onze huisvesting. Als we ons aanbod voortdurend in de gaten houden en daarin flexibel willen blijven, wat betekent dat dan voor onze vaste panden? Als we nauw willen samenwerken met partners, zouden we daar dan niet meer bij moeten aansluiten? Als we preventief en laagdrempelig blijven werken zijn we dan zichtbaar genoeg en zitten we dan op de juiste plekken? Zomaar wat vragen die op het gebied van huisvesting spelen en waar we regelmatig met elkaar en de gemeente, die de directe of indirecte verhuurder van het grootste deel van onze panden is, over spreken.

Het uitwerken van een visie op huisvesting, waarin we voldoende zichtbaar, beschikbaar en flexibel zijn, is iets waar we de komende tijd aan gaan werken.

quotes van medewerkers:

De ‘nieuwe’ oudere vraagt iets anders van ons

We zijn niet meer alleen offline beschikbaar, maar we zijn ook onderdeel van de online wereld van jongeren

Echt preventief werken vraagt scherpte en lef van ons allen

We zijn harder nodig dan ooit

We zijn en blijven echte duizendpoten maar moeten in staat zijn om de juiste ‘poten’ de juiste aandacht te geven en soms ‘poten’ los te laten

We kunnen niet alles oplossen, maar wel zoveel mogelijk bijdragen in het eigen netwerk

Hopelijk kan het individu, individu blijven ook als we signalen en krachten bundelen